

De totalen per uur waren 345, 449, 326, 236 en tot slot 30 overtrekkende vogels. In totaal vlogen 1386 vogels van 42 soorten over de telpost. Meer bijzondere soorten die tijdens de telling werden waargenomen waren onder meer een roepende Bladkoning, een Grote Gele Kwikstaart, een Roek en een Groene Specht. Het laatste uur begon het te regenen en stakte de trek vrijwel geheel, tijd om er mee op te houden.

Op het einde van de telling kwamen twee studentes een interview afnemen over het fenomeen vogeltrek en de Euro Birdwatch. Tijdens het interview vloog een jagende Sperwer met suizende vleugels min of meer tussen onze benen door, gaaf om mee te maken. Het item werd een week later op Radio Swammerdam uitgezonden, het wetenschapsprogramma op Salto, en te beluisteren via de link op de website vogelsamsterdam.nl.

Vanwege de regen die in het zuiden en oosten van Nederland al eerder op de dag begon en de matige trek waren de resultaten minder dan in andere jaren. Er werden ruim 246.189 vogels geteld van 199 soorten.

PEARSON SCOTT FORESMAN

		Nederland		Diemerpark
1	Spreeuw	77.687	Spreeuw	339
2	Vink	24.726	Aalscholver	197
3	Graspieper	19.436	Houtduif	124
4	Kievit	16.208	Grauwe Gans	113
5	Grauwe Gans	15.434	Graspieper	93
6	Aalscholver	13.872	Zanglijster	84
7	Goudplevier	8.075	Putter	70
8	Kokmeeuw	7.186	Kuifeend	50
9	Smient	5.587	Groenling	45
10	Kneu	5.249	Krakeend	36

In de tabel wordt de Top Tien van getelde vogels in Nederland vergeleken met die in het Diemerpark. Op beide lijstjes staat de Spreeuw bovenaan.

De resultaten van de Euro Birdwatch verschillen nogal van jaar tot jaar, zowel qua aantallen als soorten. Dat ligt met name aan het weer. Vogeltrek is hoe dan ook een waanzinnig fenomeen en de Birdwatch geeft een mooi inzichtje.

Waarnemingen juli-september 2017 Ellen de Bruin

De zomerperiode lijkt een beetje saai qua vogels; zangvogels stoppen langzamerhand met zingen en voor je gevoel moet de vogeltrek nog beginnen. Maar eigenlijk gebeurt er van alles: Paapje en Tapuit trekken vanaf half augustus door en begin september druppelen de eerste Grote Gele Kwikstaarten binnen. Zo kan het dat in deze rubriek zowel ganzen als broedende Wespddieven en Patrijzen aan bod komen. Daarnaast zijn er spannende soorten als Woudaap, Steppiekiekendief en Waterrietzanger waargenomen.

FOTO: ZAINAL HABERHAM

Wespendief adulte man

Zorg dat je je waarnemingen van het 4e kwartaal 2017 tijdig hebt opgevoerd op waarneming.nl. Voeg bij interessante waarnemingen zoveel mogelijk informatie toe, zoals aantal, geslacht, kleed, gedrag en telmethode. En bij (regionale) zeldzaamheden het liefst een bewijsplaatje of een geluidsfragment.

WATERVOGELS

De eerste najaarswaarneming van **Toendrarietgans** is op 30/9: 5 ex. vliegend over de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD). De eerste **Kolganzen** van het seizoen druppelen binnen vanaf 23/9, met ervoor een incidenteel geval van 1 ex. t.p. op 5/9 in Polder IJdoorn (EdB). Op 23/9 vliegen in totaal **7 Rotganzen** over de Vijfhoek (EdB, RivD, SH), een schaarse soort in september. Het blijft toch bijzonder hoe kort ze weg zijn: de laatste vertrekken in mei, en in september keren de eerste al weer terug.

Casarca blijft niet algemeen in de regio, als we het ongeringde maar zeer tamme escape-geval Amstelpark/ Middelpolder/ Duivendrechtse Polder buiten beschouwing laten: 22/7 Polder IJdoorn 3 ex. NO (SH), 4/9 Kruithoorn 1 v. t.p. (WvdS).

Eén juli-waarneming van **Pijlstaart**: 9/7 een zomerkleed ex. in Polder IJdoorn (LS). De eerstvolgende worden pas weer waargenomen op 26/8. Veel waarnemingen van **Zomer-**

Zwarte Ooievaar, IJdoorn, 25 augustus 2017

FOTO: ANTON TELDER

Krooneend, Gouwzee, 27 september 2017

FOTO: FRANK VAN GROEN

taling in Waterland, met name Polder IJdoorn. Andere plekken in de regio: op 1/7 een mannetje eclips op Landje van Geijssel (AS) en op 17/7 1 ex. overvliegend Vijfhoek (EdB). **Krooneend**: max. aantal 106 ex. op de Gouwzee op 27/9 (FvG). Op dezelfde datum wordt hier ook een vrouw **Topper** gezien, geen algemene soort voor september (FvG). De eerste **Brilduiker** verschijnt op 13/8 in Polder IJdoorn (LIJ), daarna enkele waarnemingen op het IJmeer. Eén septemberwaarneming van **Grote Zaagbek**: op 20/9 vliegen 2 m. en 1 vr. in zuidoostelijke richting over de Vijfhoek (GvD).

Op de Vijfhoek komt op 2/7 een opmerkelijke melding van een vrouw **Middelste Zaagbek** met drie jongen (Alfred de Weerd). Hij is zeker van zijn waarneming: “kenmerken vrouw: lange, dunne snavel, iets opgewipt; geleidelijk verkleurende hals, kuif recht overeind, kleine witte vlek op achterlijf. Op de borst zag ik subtiele horizontale lijntjes, donkerder grijs op een lichtgrijze borst. Kuikens waren volledig zwart-wit.” Echt slecht klinkt dit niet; zou het kunnen dat er een broedgeval is geweest in de buurt? “Broedt onder struiken langs kust of bij zoetwatermeren” lees ik in de LaJo (red: Lars Jonsson, Vogels van Europa). Het zou het 4e juli-geval in de regio zijn. Van zo’n waarneming is het echt heel jammer dat er geen foto is gemaakt.

Van **Geoorde Fuut** slechts twee waarnemingen deze periode: 4/9 en 6/9 Kruithoorn resp. 2 en 1 ex. (EH, Harm Jan Kiewiet).

Op 25/8 vliegt een 1kj **Zwarte Ooievaar** over Polder IJdoorn, met jaloersmakende foto’s (AT, SH, AS). Kijkend naar de statistieken is augustus de beste maand om deze soort waar te nemen in de regio.

Op 23/9 vliegen in totaal 292 **Lepelaars** over de Vijfhoek (EdB, RivD, SH).

De gehele periode zijn er meldingen van **Roerdomp** en **Kleine Zilverreiger** op verschillende plekken in Waterland. Verder tweemaal een Roerdomp op de Vijfhoek (17/7 Hans vd Meulen en 22/8 Wieland van Dijk) en 1 ex. op 23/7 in De Kluut (WP). Kleine Zilverreiger laat zich buiten Waterland zien op IJburg, op 30/7 2 ex. overvliegend ZW (EdB, RivD) en op 11/8 1 ex. foeragerend (Ruurd Bennink); op 21/9 1 ex. in De Kluut (GK).

Misschien wel de meest bijzondere waarneming van dit jaar is die van **Woudaap**, een mannetje in broedkleed (rode snavel), af en toe roepend. En dan ook nog eens op een plek waar je hem niet zo snel zou verwachten: IJburg. Alhoewel, in de Flevopolder zit deze soort al jaren in een rietstrook tussen de Oostvaardersdijk en een huizenblok dat zó op IJburg zou passen. Op 29/7, heel sympathiek in een weekend, maakt de heer Maarten Schnerr deze bijzondere vondst bekend op waarneming.nl: “al ongeveer 5 weken hoorbaar in het riet. Begin juli gezien. Gisteren gezien en gefotografeerd”. Wellicht net op tijd, want na 2/8 is de vogel niet meer waargenomen. De vogel werd soms gezien, dan weer gehoord in een rietstrook midden in het water tussen de Zwanebloemlaan en de IJdoornlaan.

Op 13/8 ziet Lodewijk IJlst een **Koereiger** in Polder IJdoorn. Deze blijkt een gele kweekring te hebben aan de linkerpoot en wordt aldus aangemerkt als “escape”. Ook op 14/8 en 18/8 wordt de vogel nog gezien in dezelfde polder. Hierna wordt het een lastig verhaal, want op 24/8 en 25/8 worden resp. 2 en 1 Koereigers gemeld verder in Waterland: Polder de Peereboom en Polder Opperwoud (FvG en Frank Dekker). Is één van die Koereigers dan het ontsnapte exemplaar geweest? En wat te denken van de

FOTO: ZAINAL HABERHAM

Wespendief adulte man brengt raat

waarnemingen op Marken 2/9 en 5/9 (WvdS, WP, Niels Aagaard) en die in het Ilperveld op 10/9 (AT)? Gelukkig worden er aardig wat foto's bij de waarnemingen geplaatst. Op geen enkele kan ik een ring ontdekken, maar sommige foto's (poten in het gras) sluiten het niet uit. Ach, het blijft een leuke vogel om te zien.

In Polder IJdoorn zijn op een slaappleaats 4 **Purperreigers** gezien op 12/8 (JW).

Op 22/9 vliegen in totaal 24 **Grote Zilverreigers** naar zuid in de Aetsveldsche Polder (EdB, RivD).

ROOFVOGELS & UILEN

De **Visarend** wordt vanaf half augustus waargenomen. Op 15/8 de eerste boven het Science Park (ZH). Pleisterende vogels in de Afrikahaven (27/8-2/9, gevonden door PM) en op de Vijfhoek en omgeving vanaf 16/8 (GK) en 2 ex. op 10/9 en 17/9 (EdB, RivD, GvD).

De **Wespendieven** bleven in ieder geval tot 27/8 in het A'damse Bos en hebben daar succesvol gebroed: «mijn aandacht werd getrokken door een vaag ritmisch geruis. Het geluid bleek afkomstig van een jonge donkere Wespendief die vlieg oefeningen deed. Daarnaast zat het nest waarin gebroed was. Hierin ook zichtbaar een tweede jong.

FOTO: ZAINAL HABERHAM

Wespendief jong met raat

Ouders waren vermoedelijk voedsel aan het zoeken in de omgeving» (WvdS op 3/8).

Aantekeningen van ZH die de plek regelmatig bezoekt:

26/7: “deze vrouw is hetzelfde exemplaar dat hier al enige jaren terugkeert, moeder van het jong uit 2015. Ze is vrij makkelijk te herkennen aan haar extreem karig getekende staart, waarbij de basale verdikte banden bijna niet opvallen.”

2/8: «man maakte vier identieke vliegbewegingen (ca. 12:30, 12:50, 14:10, 14:24) in westelijke richting, waarbij hij sneaky laag tussen de bomen overstak en meteen boven de kruinen uit zicht verdween. Terugkeer steeds óf buiten mijn zicht, óf als stipje op grote hoogte op onvoorspelbare plek boven gebied en daarna alsnog uit zicht. Alle schijn van voedselvluchten voor een gegroeid jong. Vrouw de hele middag niet gezien, merkwaardig genoeg.»

4/8: «man ondernam om 13:26 een voedselvlucht in zuidwestelijke richting; keerde van daaruit om 14:30 terug met een grote raat en vloog in sneltreinvaart door naar het nest. Deed qua snelheid niet onder voor de razende Havik van een paar minuten eerder; leek actief open plekken te vermijden door steeds daar over te kruisen waar de bomenrijen elkaar raken, net als eerder van de week. Daardoor steeds maar enkele seconden zichtbaar.»

7/8: «man had vandaag weer nieuwe aanvliegroute; hij lijkt alles te alternen om de nestlocatie niet weg te geven. Om 13:20 bracht de man een prooi (uit een nest geroofd vogeljong, lijkt het; daarvoor al twee keer een raat) aan, en vloog daarmee in rechte lijn naar de plek waar ik al enige tijd het nest vermoed, en verdween uit zicht. Daar klonken zachte opgewonden geluidjes. Man vloog plotseling uit zijn verstopplek in een boom, onder het uitstoten van de typische nestgeluiden. Op het nest werd het jong zichtbaar, dat later flink aan de wandel ging. Zit goed in de veren, maar hand- en staartpennen zijn nog wat te kort om deze week al uitvliegen te verwachten. Vrouw overigens later foeragerend in het Schinkelbos.»

10/8: Takkeling bij het nest. “Staart lijkt al een stuk gegroeid ten opzichte van een paar dagen geleden.»

16/8: «jong is nu vliegvlug. Man bracht om 12:37, 13:53 en 15:51 een raat aan. Ook om 15:10 werd een raat op het nest gedropt, naar het leek door de vrouw, maar niet geheel duidelijk vanwege bomen die het zicht belemmerden. Juist bij die voerbeurt vloog het jong een stukje met de raat, om hem prettig in mijn zicht op te eten. Jong heeft een tijd nauwlettend alle Buizerds in de lucht in de gaten gehouden, maakt echter pas geluid als een ouder op meters het nest nadert, en zwijgt zodra de ouder in een andere boom is gaan zitten. Expert skulking, ook weer van de ouders zelf.»

18/8: «dus toch twee jongen, wat de complexe klank van de bedelroep wellicht verklaart. Tweede jong nu takkeling; eerste jong vliegt behendig rond. Man bracht om 17:36 al vlinderend een raat aan en riep daarna een tijdje luid vanaf een tak in het nestbos.»

20/8: «s middags een juveniel en een tweede vogel waarvan ik het kleed niet kon beoordelen rondvliegend door het nestbos. «s Avonds om half acht een voerbeurt door de man, die weer even flink riep. Het oudste jong daarna min of meer bij toeval ontdekt in een boom via een doorkijkje; peuterde larf voor larf uit een raat, en liet deze tien minuten later vallen, waarna hij zich ging zitten poetsen. Het tweede jong tegelijkertijd nabij het nest, ogenschijnlijk zonder eten. Af en toe hoorde ik de jammerende bedelroep, maar

kon niet zien van welk jong dit afkomstig was.»

27/8: «jongen zijn uitgevlogen, geen spoor meer. Man nog ter plaatse; even in boom, later in de lucht. Cirkelde daar een minuut of vijf, verdween uiteindelijk als stipje op grote hoogte uit beeld. Aan het nest is duidelijk ook al een tijd niet gewerkt; de rare groene looftakken uit de naaldboom die de locatie weggaven zijn nu bruin en verdord.»

Andere waarnemingen van Wespendif zijn met name in augustus op de Vijfhoek: maar liefst 17 ex. op 27/8 (GvD, SH) en één juli-waarneming in Polder IJdoorn, 19/7 met foto (EV).

Op 25/7 vliegt een **Rode Wouw** over Polder IJdoorn (RR, WD). De vogel bleef zeker nog 3 uur t.p. Op 9/8 wordt een **Zeearend** gemeld, overvliegend oost boven Osdorp (Martin Fousert). In de Aetsveldsche Polder vliegt een 2kj naar zuid op 24/9 (EdB, RivD).

In september drie gevallen van **Blauwe Kiekendief**: 2/9 Schiphol 1 adulte vrouw jagend (Mark Schellekens), 23/9 een 1kj richting west over de Vijfhoek (EdB, RivD, SH) en 27/9 1 vrouwkleed NO op Marken (FvG).

Op 5/9 iets na vieren ontdekt RvB een 1kj **Steppekiekendief** in Polder IJdoorn, waar een aantal mensen deze vogel rond 18:00 zien wegvliegen in noordelijke richting. Qua uiterlijk een andere vogel dan die 3 dagen eerder gezien werd in de Eempolders (geringd ex. uit broedgeval Groningen). Het betreft de zesde gedocumenteerde waarneming in de regio; vier daarvan zijn in Waterland!

Op 7/8 vliegt in de Bloemendalerpolder 1 adult mannetje **Grauwe Kiekendief** naar zuid-west: “vloog over de opgespoten/afgegraven gedeeltes bij de werkzaamheden aan de A1, zeer dichtbij, vanuit Amsterdam/Diemen richting Naardermeer, onmiskenbaar vanwege bandering ondervleugels en strepen bovenzvleugels, kon beide kanten in de volle zon goed zien” (Wouter Zimmerman).

Smelleken wordt waargenomen op de Vijfhoek; op 17/9 1 ex. ZW en 1 ex. jagend (GvD, FV, AJ, EdB, RivD, AJ) en op 20/9 1 v. naar noord (GvD, FV).

Veel waarnemingen van **Slechtvalk** bij De Omval, de Hemweg, op het Mazarsgebouw in Slotervaart, op het logo Ringpark in het Rembrandtpark, in Westpoort op het AEB en op het logo van Kempens & Co in ZuiderAmstel.

5/7 «het jonge wijfje dat in de Amerikahaven op 26 mei 2017 van ringcode CPA is voorzien, wordt regelmatig bij ABN-AMRO Buitenveldert waargenomen» (PM).

Bij het Afvalenergiebedrijf is op 29/7 «via webcambeelden geconstateerd dat het territoriale wijfje na 11:25 uur niet meer bewogen heeft. 31 juli is ze uit de nestkast gehaald, is er een foto van haar ring genomen (Belgische ring Bruxelles H-89128) en is ze vernietigd. Jammer, want ik had graag willen weten of ze gewond was. 30 juli zat er namelijk al een nieuw wijfje op het rooster, de Duitse 2FC die op 2 feb. 2016 zich ook al vertoond heeft op de watertoren van Vrouwentroost Aalsmeer. Op het AEB zit nu dus een geheel nieuw stel: man LL (Hemweg 2014) en wijfje 2FC (Bochum 2014); 3/8 «de zoete inval op het AEB. Naast de territoriale man LL en vrouw 2FC hebben zich ook een ongeringd mannetje, een jonge ongeringde vrouw en wijfje ZZ (territoriaal op ING Arena sinds 2015, geringd Heijplaat Rotterdam 2013) vertoond» (Roely Bos).

FOTO: WIM VAN DER SCHOT

Bonte Strandloper, Waterland, 29 september 2017

STELTLOPERS

De broedende **Steltkluten** met hun drie jongen op het Landje van Geijssel worden intensief gevolgd (zie verhaal van Adrie Streefland in dit nummer). 2/7 «2 juvenielen liepen rennend te klapwieken, vleugels zo'n 10-12 cm lang, vliegvlug wellicht volgend weekend. Zwemmen ook regelmatig de sloot over en terug»; 15/7 «juvenielen vliegen regelmatig de sloot over, de één wat professioneler dan de ander» (AS). Het blijft de vogels lukken om allerlei belagers weg te jagen: 4/7 «ondanks de gisteren gemelde Vos en Hermelijn waren er vanochtend nog 3 kleine Steltklutjes aanwezig. Ouders verdedigen jongen fanatiek» (Martijn de Jonge). 4/7 «gelukkig: allemaal nog van de partij. Vrouw het meest op een vaste plek in de biezen links. Daar de pullen bij tijden beschermend. Daar ook aangevallen, waarop de pullen uit die nestplaats vallen. De man vooral agressief vliegend naar de mantelmeeuwen en kraaien» (Cees Struijk). 10/7 «zeker 2 juv. foeragerend. 2 adulten actief Blauwe Reiger verjagend» (Rob Baars). 19/7 «ik vond het ouderpaar de hele tijd onrustig. Zag later Vos op ca. tien meter van een kuiken; kuiken trok zich er niks van aan en vloog even later weg» (ED). Vanaf 22/7 worden alle vijf de Steltkluten even verderop waargenomen, in de Holendrecht- en Bullewijkerpolder. Laatste waarneming is op 31/7.

Op 3/7 in de Legmeerpolder 6 **Kluten** (Ivan Appel). Op 17/7 in de Bovenkerkerpolder 4 ad. en 9 juv. (AJ). Stonden er op 2/7 nog 25 Kluten in Polder IJdoorn (WS), het laatste

exemplaar wordt er gezien op 11/8 (EV, MvdW). Als ik de statistieken bekijk, zijn er een stuk minder waarnemingen dan vorig jaar.

Van **Goudplevier** is het hoogste aantal 650 bij Uitdam (Maarten Hotting). De veel schaarsere **Zilverplevier** laat zich zien op 24/7, 31/8, 7/9 in Polder IJdoorn (RvdS, TR, RvB, WvdS) en op 13/9 op IJburg 4 ex. ZW (FV). Op 8/8 worden op IJburg bij 2 adulte vogels 3 juveniele **Bontbekplevieren** gezien (EdB); mogelijk een broedgeval? Jonge **Kleine Plevieren** worden gezien in Polder IJdoorn op 2/7 (WS), Poppendamweeren 10/7 (RvB), Landje van Geijssel 12/7 (JW) en op de Kinseldam 21/8 (RvdS).

Op 15/8 ziet wereldreiziger Arjan Dwarshuis 5 **Morinelplevieren** overvliegend ZW in Polder IJdoorn: «5 slanke plevieren formaat goppel (Goudplevier, red.) maar slanker, ongetekende bovenvleugels, lichte ondervleugels, donkere buik scherp contrasterend met witte onderstaartdekveren en scherpe scheidslijn met donkere buik en lichte borst. Witte wenkbrauwjes niet te zien, maar afstand vrij groot. Voor zover ik kon zien allemaal adult».

In de periode 24/7-7/8 bevindt zich 1 **Rosse Grutto** in Polder IJdoorn (gevonden door RvdS) en op 31/8 op de Kinseldam (RvB). Op 6/9 vliegen er in dezelfde omgeving 2 naar west (RR, PM) en op 22/9 1 naar ZW (WvdS).

Hoogste aantal van **Regenwulp**: op 30/7 27 ex. over de Vijfhoek (EdB); laatste waarneming 30/8 1 ex. over Polder IJdoorn (SH).

Van **Zwarte Ruiter** worden max. 8 ex. gemeld op 29/8 en 2/9 in Polder IJdoorn (FvG). **Groenpootruiter** Hoogste aantal: Polder IJdoorn 6 ex. (MvdW, TR, NvdW).

Witgat Opvallende aantallen: 7 ex. op 28/8 Polder IJdoorn (GK), 2/8 5 ex. Westpoort (EdB).

Bosruiter Hoogste aantallen: 23/7 en 30/7 IJperveld 5 ex. (WD), 25/7 en 29/8 Polder IJdoorn 4 ex. (RR, WS, EH).

Op 12/7 49 **Oeverlopers** over de Vijfhoek «aankomend en neer. mogelijk meer; ze doken regelmatig achter de dam weg» (Gvd) en op 7/8 33 ex. t.p. (EdB, RivD).

Op 27/8 zijn er tegen de avond 3 **Steenlopers** in Polder IJdoorn (Alwin Borhem), op 24/8 een **Kanoet** (CdV) en op 17/7 en 25/7 een **Kleine Strandloper** (NvdW). Van deze laatste soort worden er 2 foeragerend gezien op 23/7 in het IJperveld (WD).

Op de Kinseldam loopt een **Temmincks Strandloper** op 21/8 (RvdS). In de periode 22/7-29/7 en op 28/8 en 4/9 een **Krombekstrandloper** in Polder IJdoorn, steeds 1 ex. (velen). Hoogste aantal van **Bonte Strandloper**: 6 ex. op 5/9 wederom in Polder IJdoorn (EdB, RivD, WP).

Het maximale aantal van **Kemphaan** in Polder IJdoorn ligt tussen de 100 en 150, met name in de periode half juli-half augustus. Op 29/8 vinden Elly & Peter Rozemeijer een **Grauwe Franjepoot** in Polder IJdoorn. In de periode 25/9-29/9 zit er nog één, op dezelfde plek (ontdekt door RvB).

MEEUWEN & STERNS

Zwartkopmeeuw wordt mondjesmaat gezien, op diverse plekken. Vanaf 19/9 alleen nog waarnemingen achter het Centraal Station, de plek waar een aantal vogels overwintert. Op 12/7 een zomerkleed **Dwergmeeuw** in Polder IJdoorn, met foto (NvdW), op 20/8 een

adult winterkleed op Kruithoorn (ChrB). Van 10/9-14/9 max. 120 ex. op het IJmeer thv Muiden (EdB, RivD, ED, GvD, ChrB).

Een ongedocumenteerde waarneming van **Lachstern** op 24/8: "dacht even aan Reuzenstern, maar de stevige, gitzwarte snavel wees op Lachstern. Later gecontroleerd of juv. Reuzenstern zwarte snavel kon hebben, maar dat bleek niet het geval. Vloog eerst zuidwaarts, korte tijd later terug naar noord" (CdV).

Het hoogste aantal van **Reuzenstern** dat wordt waargenomen is op 14/9 op de Kinseldam: 12 ex. (LS).

Op 6/9 vliegt een juveniele **Dwergstern** over Polder IJdoorn, met foto (RR).

Op 15/8 01:20 wordt via een recorder een **Witwangstern** vastgelegd in Watergraafsmeer (GvD); «geluid en sonogram passen perfect op Witwangstern (Magnus Robb)».

Aan de Muider kust foerageert op 20/8 een **Witvleugelstern** (gevonden door ChrB).

Max. 50 **Zwarte Sterns** worden genoteerd op 29/7 en 18/8 in de omgeving van Kruithoorn (WvdS).

Op 19/7 1 subadult **Kleine Jager** richting NW in Polder IJdoorn, met foto's van JW (Jacob Garvelink).

HOENDERS, DUIVEN & SPECHTEN

Op 9/7 het verheugende bericht dat jonge **Patrijzen** gezien worden rondom Schiphol, omgeving Tweeduizend El (RR). Maximaal 11 jongen worden gezien op 10/7 (FS). Kijk, daar word ik blij van.

Porseleinhoen wordt gezien op het Landje van Geijssel op 15/7 en 18/7 (Marianne Slot, AS, EV). In Polder IJdoorn worden ook jongen gezien, in de periode 25/7-7/9, met op 27/8 maar liefst 2 adult en 4 juvenielen (LIJ).

Normaliter noem ik geen exoten; maar deze vind ik toch wel bijzonder: op 24/8 een **Jufferkraanvogel** ten westen van de A2 thv Abcoude (Phil Koken) en iets later in de H&B polder vliegend langs de A9 (Theo Admiraal).

Op 24/8 wordt een **Draaihals** in Zuidoost gemeld (Malou Castel); navraag levert een overduidelijke foto op. Op 21/9 een melding van dezelfde soort in Tuindorp/Oostzaan, met als omschrijving "de vogel had de grootte van een spreeuw, maar slanker. Het verenkleed bestond uit verschillende kleuren bruin, die samen een camouflagepatroon vormden - zoals een Nachtzwaluw" (Pieter Schouten).

Kleine Bonte Specht blijft een moeilijke soort om te vinden. Onopvallend, klein, en roept niet veel. In de maand september wordt deze soort gezien in Amstelveen, overvliegend op 1/9 (Arnout Linckens), op 10/9 in het Diemerpark (JLK) en op vier dagen op de Vijfhoek (2,17,24 en 29/9 door GvD, FV, EdB, RivD, AJ, Steven Wytema).

ZANGVOGELS

Meldingen van juveniele **Koekoeken**: Science Park (met als waardvogel Kleine Karekiet), Nieuwe Oosterbegraafplaats, Kalfjeslaan, Schinkelbos (waarn. ZH), Ilperveld (AT) en Uitdammerdijk (Nico Godfriedt).

De laatste **Gierzwaluwen** vliegen boven de Bovenkerkerpolder, 2 ex op 14/9 (FS).

Op 3/9 en 10/9 vliegen resp. 2 en 3 **Raven** richting zuid in de Aetsveldsche Polder (EdB,

RivD). Eén van de Raven bleek in het bezit van een oranje pootring. Deze viel helaas niet af te lezen, maar de kleur duidt er op dat het een jong moet zijn uit Spanderswoud bij Hilversum. Hoogste aantal van **Roek**: 21 ex. op 15/8 aan de Termietergouw in Waterland (Pierre van der Wielen).

In september is er een mini-influx van **Zwarte Mees**, waargenomen op diverse plekken, met een maximum van 50 doortrekkend over de Vijfhoek op 21/9 (GvD).

Hoogste aantal van **Baardman**: 136 ex. op 1/10 doortrekkend over de Vijfhoek (FV, Willem van der Waal).

Op 21/9 vliegt een **Boomleeuwerik** in zuidwestelijke richting over het centrum van Amsterdam (Jan Willem den Besten).

In de vorige rubriek schreef ik al dat de **Cetti's Zanger** landelijk een enorme opmars beleefte; er zijn te veel waarnemingen om iedereen bij de naam te noemen. Op de Vijfhoek inclusief Haven Ballast worden minimaal 3 zingende vogels gehoord, maar het zouden er best meer kunnen zijn. Andere plekken waar de vogel is waargenomen zijn Botshol, Diemerpark en Polder IJdoorn en omgeving.

De **Bladkoning**, een herfstgast afkomstig uit Siberië, wordt de laatste jaren steeds vaker waargenomen in de regio. Waarnemingen van dit najaar: 25/9 IJmeerkust thv Kruithoorn (Hans van Oosterhout), 25/9 Vijfhoek (EdB), 30/9 Diemerpark (ChrK, FvG).

De **Snor**, een Rode-lijstsoort, wordt met name gehoord in Polder IJdoorn en blijft verder toch een spaarzaam dingetje. Nog zeldzamer is de **Waterrietzanger** die te zien is aan de Bloemendalergouw op 11/8 (gelijktijdig gevonden door WP en WD).

Eén augustus-waarneming van **Kramsvogel** op de Vijfhoek: 27/8 (GvD, SH). In september drie data: 26/9 1 ex. Centrum (SH) en tweemaal 1 ex. over de Vijfhoek, 17/9 en 29/9 (GvD, FV, SH, EdB, RivD, AJ).

Van **Koperwiek** één waarneming deze periode: 29/9 Diemerpark 1 ex. roepend (FvG).

Overvliegende **Grote Lijsters** werden op 10/9 gezien aan de IJmeerkust Vijfhoek-Muiden (EdB) en op de Vijfhoek 17/9 en 23/9 (GvD, FV, SH).

Slechts één waarneming van **Nachtegaal**: 17/7 in het Geuzenbos (GK). Op 19/9 en 24/9 wordt een **Gekraagde Roodstaart** gezien Science Park, niet dezelfde vogel (ZH). Op 19/9 en 20/9 Vijfhoek resp. 2 en 1 ex. (GvD, FV).

Roodborsttapuit wordt met name gemeld in het Schinkelbos, in de periode 17/7-21/9; er zijn zeker 2 jongen.

Onwaarschijnlijke aantallen van **Tapuit**: 2/9 20 ex. op Marken (WvdS), 4/9 15 ex. in de Gemeenschapspolder (Karel Buitenkamp), en 5/9 40 ex. op Schiphol (Ferry vd Lans).

Twee waarnemingen van **Bonte Vliegenvanger**: 20/8 Molenpoel Aalsmeer 1 v. (ChrK) en 26/8 Vijfhoek (Tohar Tal). **Grauwe Vliegenvanger** wordt tot eind augustus waargenomen. Eén late waarneming: 29/9 Sloterdijk, met foto (Edwin Kerssens).

Ringmus geeft een opvallend beeld: geen waarnemingen in augustus, en wel in juli en september. Met name in het buitengebied: Waterland, Schiphol, Bovenkerkerpolder en Aetsveldsche Polder.

Grote Gele Kwikstaart verschijnt vanaf 4/9; eerste waarneming dit najaar in het Rembrandtpark (Cor Semeins).

Op 18/7 wordt een waarschijnlijke **Rouwkwikstaart** gezien op het Landje van Geijssel:

“deze was heel donker op kop borst en vleugels zeg maar zwart” (Carla Stort). Op 24/9 vliegt een **Waterpieper** roepend over in Watergraafsmeer; “vroeg!” is het commentaar (JLK). De meeste verschijnen inderdaad in het derde deel van oktober. Qua roep schijnt een Waterpieper nagenoeg niet onderscheiden te kunnen worden van een Oeverpieper, een soort die over het algemeen wat vroeger ons land binnenkomt. Echter, qua biotoop zou je hier toch eerder een Waterpieper verwachten.

FOTO: HANS NIEKUS

Waar bleef de Ringmus in augustus?

De (Kleine) **Barmsijs** is gezien/gehoord in de Haven Ballast en in Polder IJdoorn, resp. 20/9 en 25/9 (FvG, RvB).

Als je het geluid van **Kruisbek** goed kunt herkennen, zie je ze vaker overvliegen dan je verwacht. Deze periode op verschillende plekken gehoord/gezien, met een max. van 25 ex. in de Bovenkerkerpolder op 3/7 (Swen Rijnbeek) en 8 ex. in het Amsterdamse Bos thv de heuvel (ZH). Nog beter is het geluid op te nemen, mogelijk is dan te bepalen welk type (A t/m F, of X) het betreft. Misschien is het zelfs wel een Grote; op het moment van dit schrijven worden er aardig wat Grote Kruisbekken gemeld in Nederland. Behoorlijke aantallen van **Appelvink** laten zich zien in het Amsterdamse Bos, wederom thv de heuvel: max. 10 à 17 ex. tussen 18/8 en 27/8 (ZH).

Gebruikte afkortingen

AJ	Auke Jansen	FV	Frank Visbeen	RivD	Ricardo van Dijk
AS	Adrie Streefland	FvG	Frank van Groen	RR	Rutger Rotscheid
AT	Anton Telder	GK	Guido Klerk	RvB	Rob van Bemmelen
CdV	Carel de Vink	GvD	Guus van Duin	RvdS	Rik van der Starre
ChrB	Christian Brinkman	JLK	Jip Louwe Kooijmans	SH	Sander Hietkamp
ChrK	Christian Kooij	JW	Jan Wies	TR	Thomas Ras
ED	Edial Dekker	LIJ	Lodewijk IJlst	WD	Willem Doelman
EdB	Ellen de Bruin	LS	Laurens Steijn	WP	William Price
EH	Erik Hölscher	MvdW	Matthijs van der Wulp	WS	Will Schep
EV	Els Velzing	NvdW	Nittert vd Water	WvdS	Wim van der Schot

Wat vinden de burenen? John van der Woude

VWG Het Gooi en omstreken - De Korhaan jg. 51, 2017 nr. 4

Excursietip

Een interessant nieuw excursiegebied dat eigenlijk maar 35 minuten per auto van het Amstelstation af ligt is het Horsterwold. Het is een groot half-open bosgebied in Flevoiland, een stuk ten oosten van Almere. Parkeren kan aan de Flediteweg, op 52.3153, 5.4694. In dit gebied kun je nog redelijk gemakkelijk Zomertortel en Wielewaal vinden en de grote ondiepe plassen zorgen ook vaak voor verrassingen. Er komen weinig bezoekers, er is een schitterende uitkijkbult (500 m ten zuiden van de parkeerplaats), en je kunt er urenlang rondlopen.

VWG Alkmaar en omstreken - De Kleine Alk jg. 35, 2017 nr. 3

Sterns in De Putten

De Putten bij Camperduin, aan de zuidkant van de Hondsbossche Zeewering, is een

FOTO: HANS VAN DE RAAPKAMP

Jonge Dwergstern